

Teatrul văzut din interior

O mare actriță,
o mare școală
de viață

Poate nu veți oreda, dar Olga Tudorache e un copil. Eu am văzut-o în multe ipostaze de-a lungul anilor, la bucurie și la necaz, ferocită sau cu sufletul zdrobit (da, da, chiar așa!), și pot să spun că nicicând nu am întâlnit reacții atât de directe, de curate.

E greu până o cunoști, căci sînt momente cînd inspiră chiar teamă, dar, credeți-mă, sub masca dură, inabordabilă, rece, se ascunde o mare timidă, o făptură fragilă și neajutorată în fața tartufferilor vieții, care plînge de emoție cînd apune soarele și aplaudă frenetic cu minile deasupra capului într-o sală de spectacol, care încurcă de multe ori socotelile pentru că spune ce crede, care se așază cuminte la rînd și se pierde dacă e recunoscută și poftită în față.

Întîlnirea mea cu ea este ca o binefacere. Și nu mă refer atît la meserie, căci aici nu există dubii, cît la deosebita calitate umană care-mă este de aproape zece ani școală de viață. Dacă ai răbdare să o cunoști pe Olga Tudorache, devii mai bun, mai cinstit, mai sensibil.

Despre generozitatea față de partenerul de pe scenă, se poate scrie chiar o carte... Poate de aceea *Fluturi, fluturi...* imi va rămîne cel mai drag spectacol, chiar dacă în timp voi întîlni marile roluri.

Am colindat împreună întreaga țară, ba am trecut și peste granițele ei și am avut parte și de bune și de rele. Am grădinărit, deci, în meserie, avîndu-l, însă, umărul alături și simțîndu-i de multe ori zvicnirea salvatoare. Am luat-o chiar și după ceafă, dar ce minunat a fost și ce n-aș da să se mai repete...!!

Și ca să vă conving că tot ce-am scris pînă acum e adevărat, am să vă

dezvălui un secret. La premiera spectacolului nostru, am primit de la ea o suviță din părul-i cărunț, prinsă cu un ac de un carton. Așa că nu vă luați după aparențe, și credeți-mă. Olga Tudorache e un mare copil!

Carmen TĂNASE

Neincetata ardere

Sînt cîteva zeci de ani de cînd Olga Tudorache lasă urmă adîncă în istoria teatrului românesc.

Că am fost unul din ucenicii acestui maestru e un lucru sigur, cert.

Dar Olga Tudorache nu a fost pentru mine profesor, pentru că întotdeauna aveam în față actrița.

Iar pe Olga Tudorache nu am putut-o înțelege ca actriță, pentru că întotdeauna aveam în față profesorul.

Cugetul și sufletul meu au perceput-o întotdeauna, chiar și atunci cînd am început să mă manifest plenar ca actor, ca pe un Fenomen. Un fenomen al naturii umane. Un fenomen cu excepțională aplicație scenică.

În virtutea cărei legi se manifestă stările, reacțiile, gândurile, faptele, năzuințele, entuziasmul, candoarea, domniei-sale, nu voi ști niciodată.

E ceva ce ține de miracol, de un soi de alchimie. E ceva ce ține de soarta ei, de a arde fără încetare.

Ceea ce știu cu certitudine este că existența acestui om, atît înăuntrul meu, unde va dăinui cît voi trăi, cît și existența domniei sale ca atare, pe care i-o doresc fără sfîrșit, mă face ca de fiecare dată cînd greșesc să mă dătesc cu cruzime și să mă întorc spre ea ca la un far, iar atunci cînd fac bine să mă întorc spre ea ca la o icoană.

Pentru mine, Olga Tudorache nu e un model, pentru că nu s-a zămislit în tipare obișnuite și pentru că nu e la îndemîna viselor mele, dar dacă pe Olga Tudorache nu ai văzut-o cum arde de vie, ești cu o picătură mai sărac.

Sînt seri în care risipește în numele Vieții și al mai-binelui oamenilor trei ore de grea trudă și cere de la viață, în schimb, un pahar cu suc de morcovi și mere.

Teatrul văzut din interior

Sînt seri în care nu dă nimic, pentru că se odihnește (cînd citește o carte seamănă cu un copil care-l așteaptă pe Moș Crăciun), dar atunci ochii vii și obosiți varsă o lacrimă grea de singurătate.

Nu știu cît îi datorează viața mea Olga Tudorache, pentru că nu am un instrument de măsură pentru asta, dar cred că a avut dreptate atunci cînd mi-a spus, la telefon, că „avem o stea comună” altfel nu-mi explic norocul de a-i fi stat în preajmă.

Radu DUDA

Obsesia Eminescu

...Sînt în culise. Aud zumzetul unei săli arhipline. Deodată se lasă liniștea aceea care te soarbe. Fără să mă anunțe nimeni, știu că este rîndul meu. Depășesc penumbra culiselor și pătrund în scenă, folosind un vechi truc actoricesc. Calc rar pe drumul cel mai lung, pentru a-mi recîștiga suflul și liniștea.

Indiferent cîtă experiență ai acumulat, să „deschizi” spectacolul aniversar Eminescu cu o recitare din poemele pe care și un copil de școală primară le știe pe de rost, este o misiune a cărei dificultate o simți cu adevărat doar atunci cînd faci primul pas în spațiul incandescent al scenei.

Senzația de relaxare pe care o transmite această mișcare lentă se impune și de data aceasta sălîi. Totul este să-ți ferești privirea. Ochii sînt porțile mereu deschise prin care frica soapă necontrolat. Privesc într-un punct fix, situat la arlechinul opus. În sfîrșit, mă pot întoarce. Atenție! Acum se pierde sau se cîștigă bătălia. Ochii! Actorul trebuie să știe să privească întunericul, de fapt, acea materie formată din întuneric și tăcere, ca și cînd s-ar uita la cineva foarte drag. O secundă de pauză și „atac”...

„La steaua care-a răsărit
E-o cale-ătit de lungă,
Că mil de ani i-au trebuit
Luminii să ne ajungă...”

Nu... Numai asta, nu... Tocmai acum, la acest spectacol... Cum să uiți Eminescu?

cu?! Poți să încurci orice text, să uiți Shakespeare, Goethe, dar, vorbind aceeași limbă, să uiți un vers de Eminescu... Nu se poate! Sala a amuțit. O lacrimă taie ca un fulger întunericul. Trag aer în piept ca pentru o lungă scufundare. Timpul trece cu zecile de ani. Trebuie să reiau ca și cînd așa a fost gîndită recitarea, numai așa imi voi aduce aminte. Reiau.

„La steaua care-a răsărit
E-o cale-ătit de lungă,
Că mil de ani i-au trebuit
Luminii să ne ajungă...”

Strofa a doua... Cum începea strofa a doua? Cum începea... Nu se poate! Nu este drept! De ce tocmai acum? N-am trecut decît două secunde, încă mai am timp să continui, să nu pară decît o întrerupere voită. Încă mai am timp... Acum nu mai contează. Nu am aer... Văd ca prin ceață. N-am unde să mă ascund, și la ce bun să mă mai ascund? Dacă m-aș putea pulveriza! Nici asta nu se poate. Să se întîmple ceva prin care să se sfîrșească într-un fel rușinea asta. Oricum, numai să se sfîrșească. Cu un efort suprem, mă smulg de pe scenă și pentru cîteva secunde nu mai văd nimic și-mi aud doar sîngele cum îmi vulește în urechi. Teama mă face să întind mîinile, pentru a mă feri de izbituri. Deodată se aud niște pași. Aș vrea să mă îndrept către ei dar nu pot și atunci caut un sprijin în jur. E adevărat? Da, cred că este adevărat. A-prind repede veloza. Cîtă fericire poate să încapă în pieptul unui om și cît aer... N-am avut nici un fel de spectacol! N-am uitat! Nu m-am făcut de ris... Despre ce era vorba? Strofa a doua... Foarte simplu...

„Poate de mult s-a stins în drum
În depărtări albastre,
Dar raza ei abia acum
Luci vederii noastre”.

Seara eram în culise.

...Auzeam zumzetul unei sălîi arhipline. Deodată se lasă liniștea aceea care te soarbe. Fără să mă anunțe nimeni, știu că este rîndul meu. Depășesc penumbra culiselor și pătrund în scenă...

Paul CHIRIBUȚA

Prin noua noastră rubrică, Teatrul văzut din interior, punem paginile revistei la dispoziția actorilor, regizorilor, dramaturgilor, secretarilor literari, scenografilor, într-un cuvînt, tuturor celor care sînt direct implicați în creația teatrală, pentru a-și exprima opiniile, gîndurile asupra spectacolelor actualei stagiuni, asupra oricărui aspect al fenomenului teatral.

Precizăm că aceste opinii vor fi publicate chiar dacă ele contrazic punctul de vedere al redacției asupra valorii celor comentate.

Redacția